

~NYHETSBREV~

För Poul Bjerre Sällskapets medlemmar • Nr 2 år 2016

Några av böckerna i Lillstugan. Inför flytt av Sällskapets förråd säljer vi nu ut en del böcker för endast 20 kronor styck. Både äldre och nyare utgåvor av Poul Bjerres skrifter finns. Ett omfattande referensbibliotek sparas. Foto: Anita Widén

Välkomna till årsmötet lördag 21 maj!

Bifogat finner ni årets verksamhetsberättelse, kallelse och dagordning. Vid mötet kommer 2015 års balans- och resultaträkning delas ut.

Men först får vi träffa författaren Sten Ekman som berättar om sitt arbete med att välja delar ur de s k krönikeböckerna till en bok som kallas *Poul Bjerres egna ord om sitt eget och andras liv*. Boken erbjuds till försäljning. Här följer ännu ett citat ur boken. Poul Bjerre skriver om "dödsgreppet" som tydligen var en återkommande upplevelse, åtminstone i yngre år:

1907 Mars

Upplevde jag för sjätte gången i mitt liv att dödsgreppet släppte. Efter förfärliga prov på människans ondska och efter en över alla gränser gående vinter på Saltsjöbadens sanatorium kom jag i en underbar ekstas som varade över en vecka. Efter denna var jag fullt på det klara med att jag skulle skjuta alla vittgående ungdomsförhoppningar åt sidan och koncentrera mig på att söka hjälpa människorna i deras nöd. Utan några inre svårigheter träffade jag överenskommelse med Wetterstrand att fortsätta hans praktik. Det dödsgrepp som släppte låter sig svårligen karaktäriseras med ett enda ord, det skulle väl i så fall vara drömmen. Allt som skall leva måste framgå ur en häpnande dröm om något efterlängtat och för tillfället ouppnåeligt. När omständigheterna svänger sig samman och det efterlängtade kommer längre

och längre bort istället för att närma sig är det fara värt att drömmen får allt för stort spelrum och barrikaderar vägen till verkligheten istället för att öppna den. Jag hade avspärrats från Gunhild genom hennes närmaste och genom hennes sjukdom hade vi båda avspärrats från allt som var vårt liv. Jag hade hamnat i improduktivitet. Det var inget annat att göra än att bryta upp och söka nå kontakt med livet på nytt – det fick leda till vad det ville.

Cecilia Gyllang Alfvén (t v) lyssnar när Kristina Lundgren berättar om Ada Nilsson i samband med programmet "Ada och Anna Clara, två kvinnliga läkare samtida med Poul Bjerre". Föredraget hölls 12 mars på Vårstavi. Foto: Anita Widén

Socialt engagemang och kvinnohälsa förenade

Den unga Anna Clara Romanus(1874 – 1947) fick kämpa hårt och i smyg för att förverkliga sin dröm om att bli läkare. Hon läste in sin studentexamen med hjälp av sina bröder utan föräldrarnas vetskap. De accepterade sen att hon utbildade sig till lärare och under lärarinnetiden sparade hon för att så småningom skriva in sig vid Lunds universitet och plugga in den s k medikofilen. Sen gick färden till Stockholm och vid 32 år ålder avlade hon läkarexamen samtidigt med blivande maken Johannes Alfvén.

Ada Nilsson (1872-1964), föräldralös bonddotter från Västergötland, uppmuntrades i sina studier av sin förmyndare och började läsa medicin redan vid 20 års ålder. Eftersom läkartjänster vid sjukhusen inte var öppna för kvinnor kom de båda att huvudsakligen ha egen praktik med flest kvinnor bland patienterna.

Under 20 år var Anna Clara Romanus Alfvén den enda kvinnliga läkaren i Östergötland och på sin mottagning i Norrköping tog hon emot stadens slitna arbetarkvinnor och andra som föredrog en kvinnlig läkare. Ada Nilsson förblev ogift och var en ledande gestalt i tidens kvinnorörelse och sjuka och prostituerade kvinnor köade vid läkarmottagningen.

Efter att kvinnor fått sin rösträtt öppnade sig de politiska vägarna. På 1920-talet blev Anna Clara aktiv för liberalerna medan Ada, partilös, stod bakom Kvinnliga medborgarskolan vid Fogelstad, som strävade för att kvinnor ur alla

samhällsklasser aktivt skulle ta del i samhällsbygget. Ada Nilsson gav som ansvarig utgivare praktiskt och ekonomiskt stöd för tidskriften *Tidevarvet*, vars redaktion låg vägg i vägg med hennes bostad på Triewaldsgränd i Gamla Stan i Stockholm.

*Äkta paret Clarence Crafoord och Gunnel Saxon Crafoord besökte Vårstavi den 23 april och berättade om sin bok *Guldbröllop - en bok om livslånga relationer*. (NoK)
Foto: Ulla Montan.
Ett referat kommer i nästa nyhetsbrev*

"En första rangens uppruskare" – Jarl Hemmer om Poul Bjerre

"Jag känner mig ständigt som på en ytterst osäker och tillfällig resa som när som helst kan taga slut". Så beskrev sig Jarl Hemmer inför Poul Bjerre.

En höstdag 1924 kom Jarl Hemmer, finlandssvensk författare (1893-1944) under en längre psykosyntetisk behandling hos Bjerre och överväldigades av hans optimism och auktoritet. Hemmer fick fäste och riktpunkt inför framtiden i psykosyntesens hoppfulla människosyn.

Kontakten mellan Jarl Hemmer och Poul Bjerre avspeglas i bokbeståndet på Vårstavi. Inte mindre än ett tiotal volymer av Hemmer finns i biblioteket. I boken "Brev till vänner. Anteckningar, essäer, minnesord" (1937) medtog Hemmer en artikel om Bjerre, ursprungligen publicerad i tidningen Hufvudstadsbladet 1928. I Vårstavis exemplar av boken har Jarl Hemmer skrivit dedikationen: "Käre Poul Bjerre, med tack för brevet och en hjärtlig hälsning sänder jag denna diversebok, där tyvärr blott en bråkdel av ditt verk flyktigt beröres"

I artikeln om Bjerre skriver Hemmer bl.a.: "Ibland kan man också finna honom tågande till storms i en ganska besynnerligt balanserad rustning, till hälften sammansatt av vetenskaplighet och till hälften av mystik. Bjerres religiösa tänkande har i alla fall sin oskattbara betydelse. Han tvingar samtiden att taga ställning, han är en första rangens uppruskare ur den andliga dvalan". Jarl Hemmer orkade till sist inte med livet. Han valde självmordets lösning.

Carsten Cedegard

Källa: Johannes Salminens studie "Jarl Hemmer. En studie i liv och diktning" (1955)

Vasastugan och Grödinge hembygdsförening – aktiva i närmiljön

Grödinge hembygdsförening har många aktiviteter i och omkring Vasastugan, granne med Vårstavi. *Barbro Gramén*, hembygdsföreningens ordförande, tipsar om deras hemsida www.grodingehembygd.se. Där presenteras föreningens aktuella program.

Mötesplats Vårsta – ett samarbetsprojekt för 55+

Projektet *Mötesplats Vårsta* rullar vidare med fokus på äldres välbefinnande genom att ordna olika utomhusaktiviteter. Den 12 maj sätts nya plantor ut i pallkragarna på Vårstavi och den 28 augusti får projektet sin festliga avslutning, berättar *Ingegerd Hjeltman*, projektledare.

Påminnelse om medlemsavgift

Medlemsavgiften är 150 kronor för enskild person och 200 kronor för personer med samma adress. Betalas in till plusgiro 184 95 73-9. Välkomna både nya och tidigare medlemmar! Den som anger sin mejladress får programinformation som epost. Kontakta ccedegard@hotmail.com eller anita.widen@gmail.com så förs ni in i medlemsregistret.

Visningar av Vårstavi 18/6 och 13/8

Sällskapet inbjuder till två öppna visningar av Vårstavi i sommar, **lördag 18 juni och lördag 13 augusti**. Vi samlas på loggian kl. 13.30 och berättar om Poul Bjerre under en kaffestund före rundvandringen. Kostnad inkl. kaffe 100 kronor. Välkomna och bjud gärna med släkt och vänner på en annorlunda sommarutflykt.

♥Lördag 21 maj 2016 kl.13.30

Årsmöte och en inblick i Poul Bjerres privata anteckningsböcker

Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar inbjuds medlemmar och andra intresserade att lyssna till författaren *Sten Ekman*, som är den förste som fått tillgång till de så kallade Krönikeböckerna. Minnesanteckningarna har legat oåtkomliga på Kungl.Biblioteket under femtio år, alltsedan Poul Bjerre avled år 1964.

Föreslå styrelseledamöter i Poul Bjerre Sällskapet

Valberedningens ordförande *Waltraut Neuschütz* är angelägen om fler förslag på nya styrelseledamöter. Mejla till waltraut@neuschutz.se eller ring 08 551 56 330 eller mobil 070 147 23 17.

Poul Bjerre Sällskapets program äger alltid rum lördagar kl. 13.30 på Vårstavi. Efter programmet serveras kaffe/te och bröd; ett tillfälle till samvaro och samtal i den vackra miljön. Kostnad för föredrag och kaffe är 100 kronor, medlem 80 kronor. Möjlighet att köpa böcker och kort erbjuds också.

Vårstavi, Nynäsvägen 4 i Vårsta ligger till vänster, ca 250 m efter rondellen i Vårsta C. Vasastugan ligger på samma tomt. Från Tumba C reser man med buss i riktning Bremora, hållplats Vårsta. Har du frågor ring *Anita Widén* 070/1171154.

Nyhetsbrevet

Redaktör och ansvarig utgivare: Anita Widén

www.poulbjerre.org

Tryck: Botkyrka Kommuntryckeri

ISSN 1652-3644

Poul Bjerre Sällskapet

Adress: c/o Cedegard

Lagman Lekares väg

S-145 58 Norsborg